



HRVATSKA
REVIZORSKA
KOMORA

Stručno savjetovanje ovlaštenih revizora u organizaciji Hrvatske revizorske komore

za 2024. godinu



HRVATSKA
REVIZORSKA
KOMORA

Aktualnosti etičkih standarda, standarda neovisnosti i revizijskih standarda

Sanja Senkić, ovlaštani revizor

Napomena

Sadržaj ovog prezentacijskog materijala je informativnog karaktera. Upotreba prezentacijskog materijala ne oslobađa korisnika od poduzimanja potrebnih mjera predostrožnosti prije njegove uporabe, odnosno ne oslobađa korisnika od obveze primjene izvornih zakonskih odredbi i pravila struke, s toga se Hrvatska revizorska komora i autor prezentacijskog materijala ne mogu smatrati odgovornima prilikom uporabe ili u vezi s uporabom sadržaja koji se nalazi u prezentacijskom materijalu.

Uporaba sadržaja i podataka iz ovog prezentacijskog materijala dopuštena je pod uvjetom navođenja izvora podataka, osim u slučajevima kada je naznačeno drugačije.



Sadržaj

1. Aktualnosti etičkih standarda
2. Aktualnosti standarda neovisnosti
3. Aktualnosti revizijskih standarda
4. Kalkulator očekivanih minimalnih sati i indikativnih revizijskih naknada

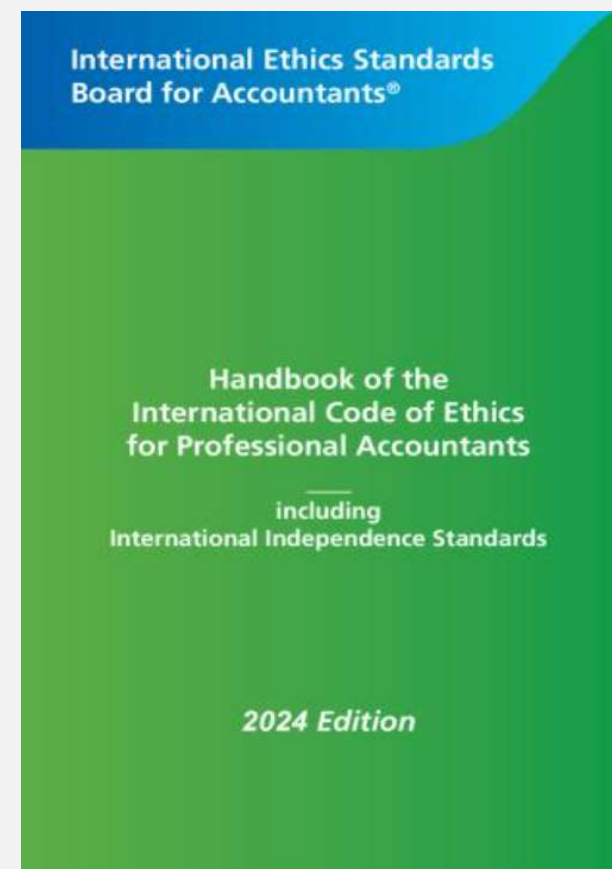
AKTUALNOSTI ETIČKIH STANDARDA

AKTUALNOSTI ETIČKIH STANDARDA

Izmjena Međunarodnog kodeksa etike za profesionalne računovođe iz 2024. objavljena je u rujnu 2024. i uključuje:

- Odredbe o poreznom planiranju i povezanim uslugama koje je odobrila IESBA, a koje će stupiti na snagu za usluge poreznog planiranja počevši od 30. lipnja 2025. godine.

LINK: [MEĐUNARODNI KODEKS ETIKE](#)



AKTUALNOSTI ETIČKIH STANDARDA

Porezno planiranje i povezane usluge (1)

Nova poglavlja u Međunarodnom kodeksu etike za profesionalne računovođe:

Poglavlje 280 – Porezno planiranje

obuhvaća aktivnosti poreznog planiranja za profesionalne računovođe u poslovanju (PAIBs)

Poglavlje 380 – Usluge poreznog planiranja

obuhvaća usluge poreznog planiranja za profesionalne računovođe u javnoj praksi (PAPPs)

- ✓ Uvođenje nove definicije usluge poreznog planiranja
- ✓ Oba poglavlja primjenjuju se na sva društva, od malih i srednjih subjekata (MSP-ova) do velikih međunarodnih društava, bez obzira na to jesu li subjekti od javnog interesa.



AKTUALNOSTI ETIČKIH STANDARDA

Porezno planiranje i povezane usluge (2)



AKTUALNOSTI ETIČKIH STANDARDA

Porezno planiranje i povezane usluge (3)

Usluge poreznog planiranja su savjetodavne usluge osmišljene kako bi pomogle klijentu, bilo pojedincu ili društvu, u planiranju ili strukturiranju poslova klijenta na porezno učinkovit način.

Primjeri usluga poreznog planiranja

- Savjetovanje klijenta o *strukturiranju poreznih aktivnosti* za postizanje ciljeva u ulaganju ili kupoprodajnim aktivnostima nekretnina
- Savjetovanje o *strukturiranju sporazuma o transfernim cijenama*, uzimajući u obzir porezne smjernice o transfernim cijenama



AKTUALNOSTI ETIČKIH STANDARDA

Porezno planiranje i povezane usluge (4)

Povezane usluge su usluge temeljene na ili povezane s ugovorom poreznog savjetovanja koji je izradio klijent ili treća strana davatelj usluga.

Odnosi se na postojeći ugovor s klijentom za porezno planiranje

Primjeri povezanih usluga

- Pomoć klijentu u rješavanju spora s poreznim tijelom koji se odnosi na porezno planiranje
- Savjetovanje klijenta o akviziciji gdje je procjena ovisi o poreznom planiranju koji je ugovoren s klijentom



AKTUALNOSTI ETIČKIH STANDARDA

Porezno planiranje i povezane usluge (5)

Utvrđivanje vjerodostojne osnove – osnovni princip

- Profesionalni računovođa *može preporučiti ili na drugi način savjetovati* o angažmanu poreznog savjetovanja klijentu samo ako profesionalni računovođa *odredi da postoji vjerodostojna osnova* u zakonima i propisima za angažman poreznog savjetovanja.
-
- ✓ Ključna razmatranja
 - Neophodna je primjena profesionalne prosudbe
 - Odlučivanje će ovisiti o svakom aranžmanu posebno
 - ✓ Što nije zabranjeno
 - Uključivanje u bilo kakvu raspravu s klijentom
 - Pružanje pomoći klijentu da popravi ili ispravi angažman poreznog planiranja (npr. putem povezane usluge kao što je rješavanje poreznih sporova)



AKTUALNOSTI ETIČKIH STANDARDA

Porezno planiranje i povezane usluge (6)

Primjeri aktivnosti za utvrđivanje vjerodostojne osnove

- Steći razumijevanje relevantnih činjenica i okolnosti, uključujući i ekonomsku svrhu i sadržaj poreznog planiranja
- Procijeniti razumnost korištenih pretpostavki
- Pregledati relevantne porezne zakone, zakonodavne postupke i ostalu relevantnu literaturu (npr. stručni časopisi, odluke/smjernice porezne uprave)
- Razmotriti je li korištena aktivnost ustaljena poslovna praksa koja nije osporavana od strane nadležnih poreznih vlasti
- Razmotriti vjerojatnost da će relevantna porezna tijela prihvatiti porezno planiranje ako su otkrivene sve relevantne činjenice i okolnosti
- Posavjetovati se s pravnim savjetnikom ili drugim stručnjacima
- Posavjetovati se s nadležnim poreznim tijelima, ako je primjenjivo



AKTUALNOSTI ETIČKIH STANDARDA

Porezno planiranje i povezane usluge (7)

Test odstupanja

- Potrebno je razmotriti reputacijski rizik kao i komercijalne i šire ekonomske posljedice koje bi mogle proizaći iz načina na koji dionici percipiraju ugovoreni angažman.

✓ Ključna razmatranja

- Nadopunjuje načelo vjerodostojne osnove
- Ne odnosi se na porezni moral i/ili poreznu pravednost

✓ Razmatranje širih ekonomskih posljedica

- Na temelju općeg razumijevanja trenutnog gospodarskog okruženja i utjecaja na poreznu osnovicu

✓ Osnova preporuke ili savjeta klijentu mora se objasniti kao i odluka, ukoliko do iste dođe, o prekidu angažmana



AKTUALNOSTI ETIČKIH STANDARDA

Porezno planiranje i povezane usluge (8)

✓ Usluga **poreznog savjetovanja ili poreznog planiranja** gdje:

- učinkovitost poreznog savjeta ovisi o računovodstvenom tretmanu ili prikazu u financijskim izvještajima; i
- revizorski tim sumnja u prikladnost računovodstvenog tretmana ili prezentacije prema relevantnom okviru financijskog izvještavanja

zabranjena je za sve klijente revizije.

AKTUALNOSTI ETIČKIH STANDARDA

Porezno planiranje i povezane usluge (9)



IESBA opisuje sivu zonu kroz pokazatelje neizvjesnosti

✓ Što je siva zona?

- Okolnosti koje dovode do neizvjesnosti hoće li predloženi angažman poreznog savjetovanja biti ostvaren u skladu s relevantnim poreznim zakonima i propisima.

✓ Zašto je siva zona važna?

- Čini izazovnije za uspostaviti vjerodostojnu osnovu te predstavlja prijetnju poštivanju temeljnih načela Međunarodnog kodeksa etike.



AKTUALNOSTI ETIČKIH STANDARDA

Porezno planiranje i povezane usluge (10)

Primjeri pokazatelja neizvjesnosti

- Poteškoće u utvrđivanju odgovarajuće činjenične osnove
- Nedostatak jasnoće u poreznom zakonodavstvu ili njegovom tumačenju:
 - Praznine u poreznim zakonima i propisima
 - Oспорavanje prethodnih sudskih presuda
 - Složenost u tumačenju ili primjeni
 - Nema pravnog presedana
 - Sukobljeni zakoni u različitim nadležnostima za međunarodne transakcije
 - Novi poslovni modeli nisu uspostavljeni
- Nejasna ekonomska svrha i sadržaj angažmana poslovnog savjetovanja
- Nejasni su krajnji korisnici angažmana poslovnog savjetovanja



AKTUALNOSTI ETIČKIH STANDARDA

Porezno planiranje i povezane usluge (11)

Pokazatelji neizvjesnosti moraju se raspraviti s klijentom

- Objasniti vjerojatnost relevantnih poreznih tijela prihvaćanje angažmana poreznog savjetovanja
- Razmotriti sve pretpostavke
- Zatražiti i dobiti dodatne informacije od klijenta za smanjenje pokazatelja nesigurnost
- Razgovarati o reputacijskim, komercijalnim ekonomskim posljedicama ako se provede angažman poreznog savjetovanja
- Razgovarati o mogućim pravcima djelovanja za ublažavanje moguće štetne posljedice za klijenta, uključujući otkrivanje relevantnom poreznom tijelu



AKTUALNOSTI ETIČKIH STANDARDA

Porezno planiranje i povezane usluge (12)

Primjena konceptualnog okvira

- Konceptualni okvir prilikom pružanja usluga poreznog savjetovanja se uvijek primjenjuje, bez obzira na postojanje sive zone.
- Aktivnosti koje trebamo napraviti su:
 - Identificirati postojanje prijetnje usklađenosti s temeljnim načela
 - Procijenite razinu prijetnji
 - Ukloniti prijetnju



AKTUALNOSTI STANDARDA NEOVISNOSTI

AKTUALNOSTI STANDARDA NEOVISNOSTI (1)

Vrste prijetnji neovisnosti – Porezno planiranje i povezane usluge

- Vrste prijetnje standardu neovisnosti koje se mogu pojaviti prilikom pružanja usluga poreznog planiranja i povezanih usluga su:
 - Prijetnja temeljem osobnog interesa (engl. „self-interest”)
 - Prijetnja temeljem samoprovjere (engl. „self-review”)
 - Prijetnja temeljem zagovaranja (engl. „advocacy”)
 - Prijetnja temeljem zastrašivanja (engl. „intimidation”)



AKTUALNOSTI STANDARDA NEOVISNOSTI (2)

Primjeri prijetnji

- **Prijetnja temeljem osobnog interesa**
 - vlada je angažirala profesionalnog računovođu za savjetnika u razvoju porezne politike ili zakonodavstva za sprječavanje ili ublažavanje izbjegavanja poreza
- **Prijetnja temeljem osobnog interesa i zagovaranja**
 - profesionalni računovođa aktivno promiče posebni porezni položaj klijenta
- **Prijetnja temeljem osobnog interesa i prijetnja temeljem zastrašivanja**
 - klijent ima značajan utjecaj nad formiranjem angažmana poreznog planiranja i to način koji bi mogao utjecati na određivanje vjerodostojne osnove od strane profesionalnog računovođe
- **Prijetnja temeljem samoprovjere**
 - profesionalni računovođa je nedavno pružio klijentu uslugu procjene za porezne svrhe čiji se rezultat koristi za uslugu poreznog planiranja



AKTUALNOSTI STANDARDA NEOVISNOSTI (3)

Primjeri čimbenika za procjenu prijetnji

- Opseg transparentnosti klijenta, uključujući, gdje je primjenjivo i identitet krajnjih korisnika
- Postojanje jasne ekonomske svrhe angažmana poreznog planiranja
- Složenost ili jasnoća relevantnih poreznih zakona i propisa
- Stručnost i iskustvo profesionalnog računovođe u relevantnim poreznim područjima
- Značaj potencijalnih poreznih ušteda
- Vrsta i visina naknade za uslugu poreznog planiranja
- Postojanje pritiska od klijenta ili druge stranke na profesionalnog računovođu
- Stupanj hitnosti provedbe angažmana poreznog planiranja



AKTUALNOSTI STANDARDA NEOVISNOSTI (4)

Primjeri aktivnosti za uklanjanje prijetnji

- Upućivanje klijenta odgovarajućem stručnjaku
- Savjetovanje klijenta kako strukturirati budući angažman poreznog planiranja u skladu s tumačenjem relevantnog poreznog zakona ili smjernice
- Dobivanje mišljenja za postavljene upite/nedoumice od nadležnog poreznog tijela gdje je primjenjivo i moguće



AKTUALNOSTI STANDARDA NEOVISNOSTI (5)

Primjeri zaštitnih mjera

Zaštitne mjere koje se mogu poduzeti odnose se na savjetovanje klijenta da:

- formira porezno planiranje u skladu s temeljnom ekonomskom svrhom i sadržajem
- formira porezno planiranje na temelju ustaljene poslovne prakse koju nadležno porezno tijelo primjenjuje ili koju nadležno porezno tijelo nije osporavalo u prošlosti
- provede savjetovanje s pravnim savjetnikom ili drugim stručnjakom u relevantnom poreznom području
- angažira odgovarajuću osobu, koja nije uključena u angažman poreznog planiranja, da pregleda obavljene aktivnosti i donesene zaključke od strane profesionalnog računovođe
- pruži potpunu transparentnost o angažmanu za porezno savjetovanje s profesionalnim računovođom nadležnom poreznom tijelu



AKTUALNOSTI STANDARDA NEOVISNOSTI (6)

Što ako se ne slažemo s klijentom?

- Ukoliko nastupe nesuglasice s klijentom možemo:
 - obavijestiti klijenta o procjeni vjerodostojnoj osnovi
 - objasniti potencijalne posljedice daljnjih aktivnosti
- Ako klijent odluči nastaviti s angažmanom, možemo savjetovati klijenta da:
 - komunicira različite stavove do odgovarajuće razine menadžmentu i vanjskom revizoru, ako postoji
 - razmotri posljedice daljnjih aktivnosti
- Razmotriti je li potrebno povući se sa angažmana na temelju dobivenog odgovora od klijenta na pruženi savjet



AKTUALNOSTI REVIZIJSKIH STANDARDA

AKTUALNOSTI REVIZIJSKIH STANDARDA

MRevS za revizije financijski izvještaja za manje složene subjekte („MSS”) (1)

- ✓ U srpnju 2024. godine IAASB je objavio dodatne smjernice za izvještavanje za Međunarodni revizijski standard za revizije financijskih izvještaja za manje složene subjekte („MSS”).



- ✓ U kolovozu 2024. godine IAASB je objavio dodatne smjernice za primjenu i usvajanje Međunarodnog revizijskog standarda za revizije financijskih izvještaja za manje složene subjekte.



AKTUALNOSTI REVIZIJSKIH STANDARDA

MRevS za revizije financijski izvještaja za manje složene subjekte („MSS”) (2)

- ✓ Dodatne smjernice pružaju pomoć revizorima o izmjenama revizorskog izvješća pri korištenju MRevS-a za MSS te uključuju informacije o korištenju odjeljaka „isticanje pitanja” i „ostale informacije” u revizorskom izvješću.
- ✓ Smjernice sadržavaju osam ilustrativnih revizorskih izvješća, uključujući primjere negativnog mišljenja, suzdržavanja od mišljenja i mišljenje kada postoji značajna nesigurnost u vezi s vremenskom neograničenošću poslovanja.



LINK IAASB: [Dodatne smjernice za izvještavanje LCE](#)

AKTUALNOSTI REVIZIJSKIH STANDARDA

MRevS za revizije financijski izvještaja za manje složene subjekte („MSS”) (3)

- ✓ Dodatne smjernice pomoći će korisnicima u određivanju odgovarajućih okolnosti za korištenje standarda.
- ✓ Smjernice se mogu koristiti prilikom oblikovanja politika ili procedura kao i prilikom donošenja odluke od strane revizora je li standard prikladan za korištenje za određeni angažman.



LINK IAASB: [Dodatne smjernice za primjenu LCE](#)

AKTUALNOSTI REVIZIJSKIH STANDARDA

Međunarodni standard za osiguranje održivosti

- ✓ IAASB je 20. rujna 2024. odobrio Međunarodni standard za osiguranje održivosti (ISSA 5000).
- ✓ Službena objava očekuje se u prosincu, a objava smjernica i dodatnih dokumenta planirana je siječanj 2025.
- ✓ Hrvatska revizorska komora je organizirala edukaciju 14. studenog 2024. godine u sklopu stalne stručne edukacije. Link za prijavu: [Prijava za edukaciju](#)
- ✓ Predloženi standard može se primijeniti na:
 - informacije o svim temama održivosti i aspektima tema
 - informacije pripremljene u skladu s okvirom izvješćivanja o održivosti, standardom ili drugim prikladnim kriterijima;
 - sve informacije o održivosti bez obzira na mehanizam za prijavu informacija;
 - angažmane s ograničenim i razumnim uvjerenjem.



LINK IAASB: [Međunarodni standard za osiguranje održivosti](#)

AKTUALNOSTI REVIZIJSKIH STANDARDA

IAASB trenutni projekti

MrevS 240 - Revizorove odgovornosti u vezi s prijevarama u reviziji financijskih izvještaja

- ✓ IAASB očekuje da će izmijenjeni standard biti odobren u ožujku 2025. godine.
- ✓ **Ciljevi izmijenjenog standarda:**
 - Dodatno pojašnjenje uloge i odgovornosti revizora za prijekare u reviziji financijskih izvještaja;
 - Promoviranje dosljednog ponašanja i omogućiti učinkovite odgovore na identificirane rizike značajnog pogrešnog prikazivanja zbog prijekare;
 - Istaknuti važnost odgovarajućeg profesionalnog skepticizma u revizijskim postupcima povezanim s prijekarama; i
 - Povećanje transparentnost postupaka povezanih s prijekarama gdje je to prikladno, uključujući jačanje komunikacije s onima koji su zaduženi za upravljanje.

MrevS 570 (izmijenjen) - Vremenska neograničenost poslovanja

- ✓ IAASB očekuje da će izmijenjeni standard biti odobren u prosincu 2024.
- ✓ **Ciljevi novog izmijenjenog standarda:**
 - Promicanje dosljedne prakse i ponašanja te olakšavanje učinkovitih odgovora na identificirane rizike značajnog pogrešnog prikazivanja u vezi s neograničenošću poslovanja;
 - Pojačati revizorovu procjenu menadžmentove procjene vremenske neograničenosti poslovanja, uključujući jačanje važnosti, tijekom cijele revizije, odgovarajućeg profesionalnog skepticizma; i
 - Povećati transparentnost u pogledu revizorovih odgovornosti i rada koji se odnosi na neograničenost poslovanja gdje je to prikladno, uključujući jačanje komunikacija i zahtjeva za izvještavanjem.



KALKULATOR OČEKIVANIH MINIMALNIH SATI I INDIKATIVNIH REVIZIJSKIH NAKNADA

Kalkulator očekivanih minimalnih sati i indikativnih revizijskih naknada

- U skladu s ciljevima pružanja podrške svojim članovima, doprinosa razvoju kvalitete profesije i promicanja važnosti uloge revizora u gospodarskom sustavu, Hrvatska revizorska komora razvila je kalkulator očekivanih minimalnih sati i indikativnih revizijskih naknada.

Link: [KALKULATOR](#)

- Cilj kalkulatora je dati okvir za primjereno planiranje resursa u odnosu na kompleksnost obavljanja revizijskog angažmana i zahtjeve upravljanja kvalitetom.

Molimo unesite sve potrebne parametre za izračun i kliknite gumb "Izračunaj". Ispod obrasca za unos parametara prikazat će se rezultat izračuna koji zatim možete preuzeti u Excel ili PDF formatu.

Naziv subjekta revizije (neobavezno):

Ukupan godišnji prihod subjekta revizije u tisućama EUR:

Ukupna aktiva subjekta revizije u tisućama EUR:

Broj zaposlenih u subjektu revizije:

Subjekt revizije je obveznik revizije sukladno Zakonu o računovodstvu:

Subjekt revizije je dio grupe za koju se obavlja revizija konsolidiranih financijskih izvještaja:

Revizija subjekta revizije za naše društvo predstavlja početni revizijski angažman:

Subjekt revizije je subjekt od javnog interesa (SJI):

Financijski izvještaji i izvješće revizora se pripremaju i na stranom jeziku:

Očekuje se smanjena složenost revizijskog angažmana*:

* Smanjena složenost revizijskog angažmana očekuje se, primjerice, kod subjekata revizije s malim brojem (jednostavnih) prihodovnih tokova / jednodimenzionalnim poslovanjem, jednostavnim transakcijama, jednostavnom organizacijskom strukturom i opsegom internih kontrola, kvalitetnim internim kontrolama, povećanju manje utvrđenih računovodstvenih pogrešaka i sl.

IZRAČUNAJ



Izvori i literatura:

- <https://www.ethicsboard.org/>
- <https://www.iaasb.org/>
- <https://www.revizorska-komora.hr/>

Hvala na pozornosti!

Sanja Senkić

sanja.senkic@bdo.hr